

— Ana-Babalar için Bilgiler

Temel Eğitim’de Değerlendirme ve
Ortaöğretim I. Kademe’ye Geçiş

Üzerinde Değişiklik Yapılmış 2005
Ocak Ayı Baskısı

Sevgili Ana-Babalar

Okullarımızdaki öğrencilerin başarıları nasıl değerlendirilir? Bu değerlendirmeyi kim ve ne için yapar? Hangi okula devam edileceği hakkındaki karardan (yönlendirme kararı) ne anlaşılır? Bu durumda ne karar alınır ve kararı kim alır? İkokuldan Ortaöğretim I. Kademeye geçiş uygulaması nasıl işler, geçiş protokolü nedir, geçiş konuşması neden yapılır ve geçiş kararını kim alır?

Kısaca: Çocuğunuzun eğitim kademeleri hakkında neleri bilmeniz gerekir?

Ekteki broşür, size bu soruların cevaplarını verir. Bu, Bern Temel Eğitim (Volksschule) öğrencilerinin ilgili velileri olmanız nedeniyle, sizler için hazırlanmıştır. Başka bilgilere ihtiyaç duymanız halinde, çocuğunuzun sınıf öğretmenine veya okul idaresine başvurabilirsiniz.

Eğitim Müdürlüğü

Öğrenme Hedefleri

Öğrenme hedefleri, her anlamlı okul öğretimi için koşul teşkil eder. Bern Kantonu Müfredat Programı'nda, direktifler kaba hedefler olarak tespit edilmistir. Bu kaba hedeflerin, öğrenci grupları için somut öğrenim hedefleri olarak formüle edilmesi ile zaman dilimleri ve ders saatlerinin belirlenmesi, öğretmenlerin görevleri arasındadır. Onlar, öğrencilerin, ilgili öğretim hedeflerine ulaşmaları için hangi becerilere sahip olmaları gerektiğini, seviyeye ve branşa uygun olarak tespit ederler. Öğretmenler, planlama yaparken temel ve ileri seviyede hedefler koyarlar.

- Temel hedeflere erişmek, bir sonraki dönem veya öğretim yılına geçişte bir koşuldur.
- leri öğrenme hedeflerine erişmek ise, daha üst bir okul tipine veya daha üst bir seviye sınıfına geçmede bir koşuldur.

Öğrencilerin öğrenme hedeflerine erişip erişmediklerini test etmek için, değişik değerlendirme formları vardır (sonraki bölüme bak). Bu değerlendirmeler hangi okula devam edileceği hakkında kararlar için temel teşkil eder. İlk önemli yönlendirme kararı, 6. öğretim yılının sonunda, bir başka okula geçiş, Real- ya da Sekundarschule'ye ayırma söz konusu olduğu zaman yapılır.

Öğrencilerin Değerlendirilmesi

Öğrencilerin konu bilgisinin ve davranışlarının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi, okulda her gün yapılan bir iştir. Bu, kişisel teşvik ve okul başarısını geliştirme hizmetine dahildir ve bireysel öğrenmenin teşvik edilmesi olarak algılanmalıdır.

Öğrencilerin değerlendirilmesi, teşvik edici, öğrenme hedefine yöneltici, kapsamlı, yani öz eleştiriye açık ve geleceğe dönük ve ayrıca şeffaf olmalıdır.

• **Teşvik edici:** Değerlendirmeler, çocuk ve gençlerin öğrenmelerini ve gelişimlerini teşvik eder.

• **Öğrenme hedefine yöneltici:**

Değerlendirmeler, öğrenilen ile talep edilenleri mukayese etmeye hizmet eder.

• **Öz eleştiriye açık:** Değerlendirmeler, çocuk ve gençlerin kendilerini değerlendirmelerini mümkün kılar.

• **Geleceğe dönük:** Değerlendirmeler, çocuk ve gençlerin ileride gidecekleri okulla ilgili kararın temelini oluşturur.

• **Şeffaf:** Değerlendirmeler, ana-babaları veya çocuğun eğitiminden sorumlu kişileri, çocuklarının öğrenme konusunda yaptıkları ilerlemeler ve gelişimleri hakkında, onların bireysel özelliklerini gözeterek ve detaylı olarak bilgilendirir.

Öğrenci Değerlendirme Şekilleri

• **Gözlem ve değerlendirme.** Öğrenciler, düzenli olarak öğretmenleri tarafından gözlemlenir ve sınava tabi tutulur. Deneyimler ve sonuçlar, aşağıdaki soruların cevaplandırılabilmesine katkıda bulunmalıdır: Çocuğun bilgi düzeyi, konulan öğrenme hedefi doğrultusunda nasıl gelişmektedir? Çocuğun okuldaki davranışı nasıl gelişmektedir, hangi karakter özellikleri, hangi zayıf ve güçlü yönler belli bir şekilde ortaya çıkmıştır? Bu sınav ve gözlem sonuçları, öğretmenlerin çocuklar için gerekli takviye önlemlerini almalarına, görüşmeler sırasında somut bilgi vermelerine ve öneride bulunmalarına hizmet eder.

• **Kendini değerlendirme.** Kendini değerlendirme yoluyla çocuklar, kendi konu bilgileri ile çalışma, öğrenme ve sosyal davranışlarını, belirlenmiş öğrenme hedefleri ile ilişkili olarak değerlendirirler. Kendini değerlendirme, çocukların kendini değerlendirme becerilerini geliştirir ve güçlendirir. Bu, çeşitli biçimlerde yapılabilir: Tek kişilik görüşme veya grup konuşması; çeyrek dönem, dönem veya sene sonu değerlendirmesi; haftalık plan, atölye veya proje çalışmalarını gözden geçirme gibi... Kendini değerlendirmeler, öğretmenlerin takdirine göre ve senede en az bir defa yapılır. Bu değerlendirme, öğrencilerin takviyesine yönelik olarak öğrencilerle birlikte yapılır.

• **Veli görüşmesi.** Veli görüşmeleri, okul ile ana-baba evi arasında güven oluşturma ve işbirliği için merkezi bir unsur olup senede en

az bir defa yapılır. Bu görüşmeler, ana-baba veya çocuğun eğitiminden sorumlu kişi ile öğretmenler arasındaki kişisel ilişkiyi teşvik eder, çocuk hakkında bilgi alış verişine ve onun okul içindeki sosyal davranışına ilişkin bilgilendirmeye hizmet eder, ayrıca, çocuğun kendisi ve öğretmenlerin çocuk hakkında yaptığı değerlendirmenin, ana-babanın değerlendirmesi ile mukayese edilmesini mümkün kılar. Bu görüşmeler, problem durumlarına veya anlaşmazlıklara doğrudan değinilmesini ve ortak çözümler bulunmasını kolaylaştırır. Bunlar, takviye ve öğrenmeye yönelik başarı değerlendirmelerinin yapıldığı ve gidilecek okul tipi kararının alındığı ve sosyal davranışın değerlendirildiği yerlerdir. İlkokul seviyesinde, değerlendirme, birinci dönemin sonunda veli görüşmesi şeklinde yapılır. 6. sınıfta yapılan veli görüşmesi, aynı zamanda, bir geçiş konuşmasıdır (sayfa 8). Ortaöğretim I. Kademe’de, örneğin, meslek seçimi veya ileriye götüren okula gitme konusunda hazırlık kararı alınıyorsa, görüşme, taraflarca gerekli görülmesi halinde yapılır. Okul, anlaşmazlık veya olağanüstü olaylar olması halinde, ek veli görüşmesi teklif edebilir. Çocuğun velisi olarak ana-babalar, bu görüşmelere katılmaktan yazılı olarak vazgeçme hakkına sahiptir.

• **Değerlendirme raporu.** Çocuğun velisi olarak ana-babalar, ilkökul düzeyinde her ders yılı, Ortaöğretim I. Kademe her dönem sonunda, değerlendirme raporu şeklinde yazılı bir belge alırlar. Raporda, öğrencilerin, bir yandan konu bilgileri, diğer

yandan çalışma ve öğrenme davranışları değerlendirilir. Bu rapor, her bir derste öğrenme hedeflerine nasıl erişildiği konusunda bilgiler verir. 3. öğretim yılından itibaren, konu bilgisi, notla değerlendirilir.

Değerlendirme şu cetvele göre yapılır:

1. ve 2. sınıfta ifade edilmiş değerlendirme şu kriterlere göre yapılır:

Çok İyi	İyi	Yeterli	Yetersiz
---------	-----	---------	----------

Üçüncü sınıftan itibaren, her ders için tam ve yarım notlarla genel bir değerlendirme yapılır.

Notların anlamı aşağıda belirtildiği gibidir:

6	Çok İyi	Öğrenme hedeflerine ulaşıldı.
5	İyi	
4	Yeterli	
3	Yetersiz	Öğrenme hedeflerine ulaşılmadı.
2	Zayıf	
1	Çok Zayıf	

Değerlendirmelere Bakış

		1. Dönem	2. Dönem
İkocal	1.+2. Öğretim Yılı	Ana-baba görüşmesi	Değerlendirme raporu (notsuz)
	3.- 5. Öğretim Yılı	Ana-baba görüşmesi	Değerlendirme raporu (notlu)
	6. Öğretim Yılı	Geçiş raporu Geçiş protokolü Geçiş konuşması	Geçiş kararı Değerlendirme raporu (notlu)
Ortaöğretim I. Kademe	7.- 9. Öğretim Yılı	Değerlendirme raporu (notlu) Ana-baba görüşmesi (Zaman serbest seçilebilir)	Değerlendirme raporu (notlu)

Öğretmenlerce yapılan gözlem ve değerlendirmeler ile öğrencilerin kendilerini değerlendirmeleri bütün okul zamanı boyunca gerçekleşir. Bu değerlendirmelerin ne zaman yapılacağını öğretmenler belirler.

Okulla İlgili Yönlendirme Kararları

Öğretmenlerin değerlendirme raporları, öğrencilerin kendi değerlendirmeleri ve ana-baba görüşmeleri, devam edilecek okula ilişkin yönlendirme kararlarında temel oluşturur.

Yönlendirme Kararı

(Schullaufbahntscheid) Nedir?

Yönlendirme kararı, belirli bir öğrenci için, başka hangi yolun en iyi olduğu sorusunun bütün yönleriyle değerlendirilmesi sonucu alınan karardır.

- **İlköğretim kademesinde** bu karar, konu bilgisinin, yani bütün derslerdeki başarıların değerlendirilmesini içerir. Çalışma ve öğrenme davranışının değerlendirilmesi öğrenci başarısının değerlendirilmesini tamamlar.
- **Ortaöğretim I. Kademe**de, aynı şekilde, bütün zorunlu derslerdeki konu bilgisi değerlendirilir. Buna, çalışma ve öğrenme davranışının değerlendirilmesi de katılır.

Kural olarak, öğrenciler, devam etmekte oldukları okul tipinin ve seviyesinin bir sonraki öğretim yılına ya da gelecek dönemine geçerler. Bu esastan farklı olarak, örneğin, öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler için, azaltılmış program uygulayan özel eğitim sınıflarına veya üstün zekalı çocuk ve gençler için bireysel ileri program uygulayan sınıflara gönderme, sınıf tekrarı veya sınıf atlama gibi başka yönlendirme kararları da vardır. Ortaöğretim I. Kademe, Almanca, Fransızca ve Matematik derslerinde seviye değiştirme de, ortaöğretime hazırlama kararı

veya bunun reddi ve 9. öğretim yılında Lise'ye (Gymnasium) geçme izni gibi, yönlendirme kararı olarak kabul edilir.

Yönlendirme Kararları Ne Zaman Alınır?

Bu kararlar aşağıdaki zamanlarda alınır:

- **İlköğretim seviyesinde**, kural olarak ders yılı sonunda,
- **Ortaöğretim I. Kademe**de, her dönemin sonunda.

Yönlendirme Kararını Kim Verir?

Yönlendirme kararları, Öğretmenler Kurulu'nun teklifi üzerine, Okul Komisyonu tarafından alınır. Bu kararlar, çocuğun velisi olarak ana-babalara, değerlendirme raporu çerçevesinde, yazılı şekilde bildirilir. Her kararda, hukuk yolu, yani, itiraz etme imkanı hakkında bilgilendirme yapılır (doküman dosyasına bakınız).

Değişik yönlendirme kararları için usüller farklıdır ve her defasında özel duruma uydu-rulur. Ana-babalar, çocuğun velisi olarak her durumda dinlenir ve görüşlerine kararda yer verilir.

İlköğretimden Ortaöğretim I. Kademeye Geçiş Prosedürü

İlköğretim ve Ortaöğretim I. Kademe

Eskiden, "İlkokul" (Primarschule) ya da "Ortaokul" (Sekundarschule) kavramları, 5. sınıftan itibaren, farklı eğitimleri ifade ederdi. Ya ilkokula ya da ortaokula gidilirdi. Fakat, aynı kavramlar, bugün yeni bir anlamda kullanılmaktadır.

- **İlköğretim kademesi**, 1.- 6.sınıfları kapsar. İlköğretim kademesinde, bütün çocuklar ortak ders alır.
- **Ortaöğretim I. Kademe**, devam edilmekte olan okul tipi veya düzeyinden bağımsız olarak, 7.-9. sınıfları kapsar.

Ortaöğretim I. Kademe, öğrenciler ya Real- ya da Sekundarklasse'ye veya hem Real- hem de Sekundarklasse öğrencilerinin ortak ders gördüğü bir sınıfa giderler. Her Belediye (Gemeinde), Real ve Sekundarschule öğrencilerinin ortak mı yoksa ayrı mı ders göreceklerine bizzat karar verir. Bundan başka, bazı Oberstufe merkezleri, öğrencilere, özel bir Sekundarschule seviyesinde, daha üst düzeydeki "Mittelschule"lere geçiş için, hazırlık eğitimi sunar. Sekundarschule'ye geçiş, kural olarak 6. sınıftan sonra olur. Realschule'de 1 yıl okuduktan, yani 7. sınıftan sonra da Sekundarschule'ye geçiş mümkündür. Realschule ve Sekundarschule öğrencilerinin ortaklaşa eğitim gördükleri karma okul tiplerinde ise, geçiş ya da bir alt seviyeye geri dönüş, esas itibarıyla her dönem mümkündür. Sekundarschule'deki öğrencilerden Realschule'deki öğrencilere göre daha yüksek başarı beklenir. Bu nedenle, bu okula yüksek başarı beklentisine cevap verebil-

ecek öğrenciler alınır. 9. öğretim yılında Sekundarschule'de tavsiye edilen öğrenciler için, Gymnasium (Lise) öğrenimi başlar. Bir öğrencinin Sekundarschule ya da Realschule'de kalabilmesi için, Ortaöğretim I. Kademe'ye geçişten sonra, „Promotionsbestimmungen“ denilen sınıf geçme hükümleri geçerlidir. Sekundarschule ya da özel Sekundarschule öğrencileri için bu şu anlama gelir: Bir üst döneme koşulsuz geçebilmek için tüm zorunlu derslerin en çok üçünden 4'ün altında not alabilirler. Bunların bir tanesi Almanca, Fransızca ve Matematik derslerinden sadece birisi olabilir. Aksi halde, dönem değişimi geçici olur. Bu sevk hükümleri, birbirini takip eden iki dönemde de yerine getirilmezse, öğrenci bir alt düzeydeki okul tipine indirilir veya sınıf tekrarına tabi tutulur. Realschule öğrencileri, bir üst döneme koşulsuz geçebilmek için zorunlu derslerin çoğundan 4 veya daha iyi not almaları gerekir. Sekundarschule'ye geçiş, kural olarak 6. sınıf sonunda olur, fakat, Realschule'nin ilk yılı, yani 7. sınıf sonunda da mümkündür.

Geçiş Prosedürü

Öğretmenler Kurulu, bir öğrencinin Ortaöğretim I. Kademe'de hangi seviyede ders alması gerektiğini, geçiş prosedürü çerçevesinde, 6. öğretim yılının birinci döneminin sonunda tespit eder. Bu prosedürün amacı, çocukların yeteneklerine ve muhtemel gelişimlerine uygun okul tipine ve en iyi şekilde takviye edilebilecekleri seviye ders-

lerine sevk edilmelerini sağlamaktır. Bu karar için, öğretmenin, ana-babanın ve öğrencinin sevk konusundaki görüşlerinin de göz önünde bulundurulduğu sevk raporu esas alınır. Gelecekteki gelişimin daha iyi öngörülebilmesi için, aynı zamanda, 5. öğretim yılında hazırlanmış olan değerlendirme raporu da kullanılır.

Ana-Babalar için Gözlem Yardımı

Aşağıdaki sorular, veli olarak ana-babalara, gelecekteki okulluşmalarıyla ilgili olarak çocuklarının gözlenmesi ve değerlendirilmesi konusunda ilham verebilir:

- Çocuğunuz öğrenmeyi seviyor mu?
- Çocuğunuz derse iyi konsantre olabiliyor mu?
- Çocuğunuz sebatlı mı?
- Çocuğunuz bir konuyu ilk seferinde hemen kavriyor mu?
- Çocuğunuz bir ödevi yapmaya başlayınca iyi düşünüyor mu?
- Daha zor ödevleri yapmaya cesareti var mı?
- Çocuğunuz bağımsız çalışıyor mu?
- Çocuğunuz titiz çalışıyor mu?
- Çocuğunuz ödevlerini, emir almadan kendiliğinden yapıyor mu?

Yönlendirme Çalışmaları

6. sınıfta öğretmenler yönlendirme çalışmaları yaparlar. Bu çalışmalar, önceden bildirilmeksizin zorunlu ders sırasında yapılır. Bu, o yöredeki ilgili öğretmenlerle ortaklaşa planlanır, uygulanır ve değerlendirilir. Böylece, çok sayıda sınıfla ilgili sonuçlar

mukayese edilebilir ve daha objektif şekilde değerlendirilebilir. Yönlendirme çalışmaları, öğretmenlerin, kendi değerlendirme ölçütlerinin doğru olup olmadığını kontrol etmelerine yarar. Geçiş prosedürüne bütün öğrenciler tabidir.

Geçiş Raporu

Sınıf öğretmeni, aynı sınıfta ders veren diğer öğretmenlerle birlikte geçiş raporu yazar. Bu rapor, öğrencinin bir önceki dönemdeki Almanca, Fransızca ve Matematik derslerindeki konu bilgisi ile çalışma ve öğrenme davranışları hakkındaki değerlendirmeleri kapsar. 7. öğretim yılına geçme tavsiyesi, bu değerlendirmeye ve çocuğun muhtemel gelişimine göre yapılır.

Geçiş Protokolü

Geçiş protokolü üç değişik görüşten oluşur. Bunlar:

- Öğretmenlerin geçiş tavsiyesi.
- Öğrencinin geçiş arzusu.
- Veli olarak ana-babanın geçiş arzusu.

Geçiş Görüşmesi

Veli olarak ana-babalar, çocuklarının 6. öğretim yılının Ocak ayı sonuna kadar, görüşleri alınmak üzere, geçiş raporu ve protokolü alırlar. Bundan sonra, bütün prosedürün merkezinde yer alan geçiş konuşması (Übertrittsgespräch) yapılır. Bu görüşmeye, veli olarak ana-babalar, öğrenciler ve öğretmenler katılır.

Bu görüşmenin amacı, ortak bir sevk önerisi formüle etmektir. Bu görüşmeden sonra, sınıf

öğretmeni, geçis protokolünü, uygun öneriyi de ekleyerek Okul Komisyonu'na gönderir. Ortak bir sevek önerisi ortaya çıkmazsa, Okul Komisyonu'ndan en az bir üyenin katıldığı bir uzlaşma görüşmesi yapılır. Hem sınıf öğretmeni hem de veli olarak ana-babalar, bu görüşmeye başka kişileri getirebilirler. Gene bir uzlaşma olmazsa, Okul Komisyonu'na, hem sınıf öğretmenin hem de veli olarak ana-babanın önerisi sunulur.

Geçiş Kararı

Geçiş kararını, 6. öğretim yılından sorumlu Okul Komisyonu, geçiş protokolüne göre verir. Real, Sekundar ve özel Sekundar programı uygulayan karma okullarda ise, geçiş Almanca, Fransızca ve Matematik derslerinde uygun seviyeye gönderme şeklinde yapılır. Bu üç dersin en az ikisinden Sekundarschule ya da özel Sekundarschule seviyesine gönderilen öğrenci, bu okul tipinin öğrencisi sayılır.

Deneme Dönemi

7. sınıfın birinci dönemi, Sekundarschule ve özel Sekundarschule sınıfı öğrencileri için deneme dönemi sayılır. Bu dönemin sonunda, 7. öğretim yılından sorumlu Okul Komisyonu, Öğretmenler Kurulu'nun önerisine göre, kesin geçiş kararı verir.

Özel Uygulamalar

Bern Kantonu'nda, Ortaöğretim I. Kademe'ye geçiş, esas itibariyle standart bir düzene bağlanmıştır. Yabancı dilli, yeni gelmiş ya da sağlık nedeniyle uzun süre okula gidememiş çocuklar için özel uygulamalar mümkündür.

